



X-ING GÄVLEBORG

XINGEN.

DECEMBER 2021

TEMA: LOKAL DELAKTIGHET OCH PÅVERKAN.

ÅRET'S X-ING
2021



BYGDEGÅRDSFÖRENINGEN
I BOGÅRDEN sid 8 samt sid 15 - 17



YTTEROMRÅDESSÄTTSNINGEN GÄVLE KMN
sid 11 Foto Jörgen Svendsen Arbetarbladet

Klart med förlängning av Förädlingsmackapären sid 13

Följ X-ing via Youtube och "Jenny's Vind-Vlogg" sid 22

XINGEN. DECEMBER 2021.

*Hela Sverige
ska leva!*

X-ING GÄVLEBORG

Tema LOKAL DELAKTIGHET OCH PÅVERKAN

Hösten har kommit och gått och jul och nyår närmar sig med stormsteg. Förhoppningsvis infinner sig då lugn och ro och mys med nära och kära.

Denna upplaga av XINGEN. baseras på projektet Förädlingsmackapären. Här finns artiklar från Föreningsmöte och Höstkongress. Hur långt har vi kommit med lokal utvecklingsplan på våra landsbygder i länet? Varför ska man göra denna resa, finns det någon vinning med det?

Artiklar och goda exempel lyfter fram olika sätt att jobba där arbetet baseras på lokal utvecklingsplan/lokalekonomisk analys.



Nästa nummer som kommer ut i slutet på första kvartalet 2022 har temat "Lär känna organisationen Hela Sverige ska leva".

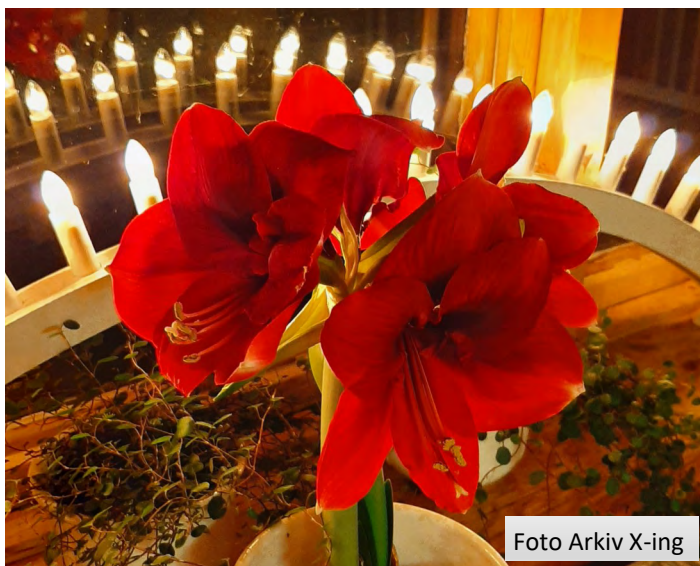
Kom gärna med förslag på artiklar.

Manusstopp 7 mars. Skicka in ditt bidrag till: gavleborg@helasverige.se. I ärendefältet skriver du: Till Redaktionen

Glöm inte skriva ditt namn och telefonnummer så vi enkelt kan nå dig.

Hit kan du också vända dig med synpunkter på XINGEN. eller om du tycker vi ska ta upp något särskilt i nyhetsbladet.

INNEHÅLL.	Sida
Från X-ing Gävleborg Information	3
Pensionär och ny besöksadress	4
Den mångsidiga föreningen del 2 av 2	5-6
Föreningsmöte X-ing Gävleborg	7
Årets X-ing 2021	8
Höstkongress	9-12
Förädlingsmackapären	13-15
Lokal Utvecklingsplan i Bogården	16-18
Lokalekonomisk analys i Trönö	19
Podden HELA SVERIGE PRATAR.	20
Kursinbjudan, vi skriver Erasmusprojekt	21
Vykortet	22
Tyst, hon börjar snart! "Jennys Vind-Vlogg"	23
På gång	24
God Jul och Gott Nytt År	25



FRÅN X-ING GÄVLEBORG

- INFORMATION



X-ING GÄVLEBORG

HELA SVERIGE BYTER PLATTFORM FÖR HEMSIDA OCH MEDLEMSREGISTER.

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva, inklusive X-ing Gävleborg, byter i början av 2022 plattform för webb- och medlemsregister.

Vad händer angående hemsidan:

- utseendet och strukturen blir något förändrat,
- adressen till hemsidan blir oförändrad.

Vad händer angående medlemsregistret:

- förnyat GDPR-medgivande behövs från alla medlemmar ,
- möjligheter till förenklad hantering av medlemsuppgifterna och även viss distribuerad hantering,
- organisationsnummer för medlem ska finnas med.

HUR BLIR NI BERÖRDA AV DETTA ARBETE?

X-ings medlemmar kommer att få utskick om att uppdatera sina uppgifter i medlemsregistret. Nytt är att föreningens organisationsnummer ska finnas med. Information kommer till er kontaktperson.

Har du som privatperson anmält att du är intresserad av utskick av nyhetsbrev och annan information?

Så kommer du att få information direkt till din e-post om hur du gör för att uppdatera dina uppgifter.

För frågor eller krånglar något

Hör av er via e-post till gavleborg@helasverige.se så ska vi göra allt vi kan för att hjälpa er.

LÄNKAR I DENNA MEDLEMSTIDNING.

Länkar i denna medlemstidning, som är riktad till vår hemsida, kommer med säkerhet att börja krångla efter nyåret. Tipset är då är att ni söker er till **www.helasverige.se/gavleborg** och letar er vidare därifrån.

VALÅRET 2022 FRÅN X-INGS PERSPEKTIV.

Under nästa år är det val i Sverige. Inom X-ing har vi tänkt försöka få svar på hur politikerna ställer sig till era mest prioriterade frågor, såväl i kommunerna som på regional- och riksnivå. Tanken är att sammanställa ett frågebatteri som används på olika sätt (skickas eller används i intervjuer eller annat).

Men för att vi ska kunna ställa de rätta frågorna, så behöver vi er hjälp. På höstmötet presenterade vi förslaget och fick gott gehör. Vi fick också några frågor med oss från deltagarna. **Vi vill nu höra från dig vilka som är dina mest prioriterade frågor. Skicka dina frågor till oss via e-post till gavleborg@helasverige.se.**

En tänkbar förlängning på arbetet är att efter valet följa upp hur politikerna avser att uppfylla det de svarat på era frågor. Ytterligare längre fram finns ju också möjligheten att följa upp med att det genomförts det som lovats!

PENSIONÄR & NY BESÖKSADRESS.



X-ING GÄVLEBORG

BO-MARTIN "BM" CARLSSON går i pension.

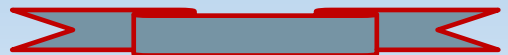


Foto Arkiv X-ing

Ni som varit i kontakt med oss de senaste åren har kanske mött vår kanslist Bo-Martin Carlsson, eller BM som han även kallas.

BM är en mångårig trotjänare både som kanslist, kassör och ekonomiresurs som arbetat från Bryggargatan 7 i Sandviken.

***Vid årsskiftet går
Bo-Martin
i välförtjänt pension.
Styrelsen och anställda
vill med varma tack
önska stort lycka till
med den nya "karriären"!***



Från Bryggargatan 7 Sandviken till Heden 124 Bollnäs.

I och med detta kommer X- ing omorganisera sin verksamhet och flytta kansliet. Nytt säte blir på Heden 124 i Bollnäs där Helena huserar som verksamhets- och projektledare.

Vi överger inte Gästrikland, utan satsar tvärtom på närmare samverkan med kommunbygderåd, bygdegrupper och kommuner framöver med flexibla digitala lösningar och fler fysiska träffar.

Styrelsen jobbar vidare med nytänk för att nå de höga ambitionerna - starkare landsbygder i hela länet!

Välkommen att hälsa på i Bollnäs!

DEN MÅNGSIDIGA FÖRENINGEN –

Skog Hembygdsförening får förstärkning

av Sven Gunnar Englund, Stråttjärna

Under den rubriken berättade jag i förra numret av XINGEN om hur Skogs hembygdsförening gick från att enbart arbeta med hembygdsfrågor till att även ta hand om en badkiosk, en ställplats för husbilar och husvagnar samt att vara ansvarig utgivare för den lokala tidningen "Allehandan". Den här artikeln grundas på en intervju med hembygdsföreningens ordförande Bernt Fresk och hans erfarenheter av föreningens nya verksamheter samt tankar om det ideella arbetet på en mindre ort.

Bernt utvecklar sina tankar om att det i många fall är samma personer som återfinns i de lokala föreningarnas styrelser. På en mindre ort är det inte helt lätt att hitta nya eldsjälar, de som engagerar sig gör det i flera föreningar. För de yngre, som man gärna vill att ska engagera sig, räcker inte tiden till. Det är rätt vanligt att engagemanget kommer senare i livet.

Bernt har enbart goda erfarenheter av de yngre ledamöternas inträde i hembygdsföreningens styrelse. Först vill han framhålla att de höjt nivån på IT-kunskaperna i styrelsen och att de har hand om hemsidan. Det känns tryggt att ha deras kunskap i styrelsen. Vad som också är bra är att det nu finns en styrelse med ett betydligt större åldersintervall bland ledamöterna. Deras medverkan i styrelsearbetet har också inneburit att de äldre ser att de yngre har ett annat kontaktnät och en annan förståelse för olika frågor.

De är heller inte rädda för att hugga i och tar till sig erfarenheterna från de äldre ledamöterna och blir alltmer livaktiga i styrelsens arbete. Det är en vitalisering i arbetet att de har en annan input. Det som kunde kännas främmande från början med deras inträde och med de nya verksamheterna har utvecklats till något väldigt bra och som hembygdsföreningen känner sig tillfreds med. Deras vana att bedriva arbetet vid badkiosken gör att allt känns rätt och bra.



Hembygdsföreningens ordförande Bernt Fresk.
Foto: Sven Gunnar Englund



Svenskarna arbetar ideellt för 161 miljarder.

Det ideella arbetet i Sverige uppmärksammas allt mer, vilket inte är konstigt när nästan varannan svensk ägnar sig åt något slags ideellt arbete.

Värdet av det ideella arbetet i Sverige uppskattas till 161 miljarder kronor för 2019. Det motsvarar 3,2 procent av BNP, vilket är något lägre än vad detaljhandeln bidrog med samma år. Det visar en ny rapport gjord av Ersta Sköndal Bräcke högskola och Statistikmyndigheten SCB.

[Det frivilliga arbetet i Sverige som en del av BNP](#)

Även om badkiosken inte genererar så stor vinst, en del därav går tillbaka till medverkande barn och ungdomar för deras insatser, så är det ändå en god verksamhet. Ställplatsen för husbilar och husvagnar där-
emot har blivit en bra inkomstkälla för föreningen. Genom det överskottet kan förbättringar göras ge-
nom att utöka antalet platser, uppgrusning av närlig-
gande vägar och så vidare.

Bidrag har också erhållits ur Ljusnans vattenregle-
ringsfond. Överskottet från ställplatsen har även in-
neburit att föreningen har fått möjlighet att bekosta
vård och underhåll av hembygdsgården och andra
omkringliggande byggnader.

Det är en väsentlig skillnad på att reparera eller att
restaurera byggnader. Vid en restaurering skall det
som behöver åtgärdas så långt det är möjligt åter-
ställas i ursprungligt skick både vad gäller material
och vid val av metoder. Därvid krävs god kunskap
om byggnadsvård, utförande och material.

Oftast måste godkända externa byggnadsvårdare
anlitas, vilket också medför högre kostnader. Hem-
bygdsföreningen har genom dessa överskott kunnat
genomföra nödvändiga restaureringar. Totalt sett
var det ett "lyckat drag" för hembygdsföreningen att
ta över dessa verksamheter från Intresseföreningen.

Hembygdsföreningen har ett arrendeavtal med Sö-
derhamns kommun om upplåtelse av marken vid
Skogsand. Att föreningen inte äger marken där gör det lite svårare att kunna utveckla platsen ytterligare, till
exempel att uppföra en byggnad, där kiosken skulle kunna inrymmas, omklädningsrum för skridskoentusias-
ter, toalett med mera.

Dessutom att det för närvarande är två olika förvaltningar i kommunen som har hand om badplatsen respek-
tive ställplatsen. Här skulle en kontaktyta vara att föredra och att föreningen ges i uppdrag att ombesörja sly-
bekämpning och andra åtgärder omkring platserna. Det är ju föreningen som bäst vet och ser vad som behö-
ver åtgärdas. Föreningen hoppas på att kunna utveckla dessa kontakter med kommunen.



Skogs 700-åriga kyrkoruin Sankt Olofs Kapell vid Bergviken, i
närheten av Skogsand, i höstskrud. Foto Sven Gunnar Englund.

FÖRENINGSMÖTE X-ING GÄVLEBORG

- Lördag 13 november Ockelbo.

Av Lena Husén X-ing Gävleborg

SPÄNNANDE DAG OM LOKAL UTVECKLING I HÖSTLIKT OCKELBO.

Lördagen den 13 november samlades engagerade och lokalt aktiva till Hela Sverige X-ing Gävleborgs föreningsmöte och höstkonferens.

Platsen var centralt belägen i länet – Missionskyrkan Ockelbo, en ljus och luftig lokal – väl anpassad till såväl en fysisk som en digital mötesplats. På plats fanns ett tjugotal medlemmar och intresserade, digitalt ytterligare några personer.

Bildtext: Lena Husén Hudiksvall/Gävle. Stor ambassadör och ideell medarbetare hos X-ing Gävleborg. Förutom att Lena är med under dagen och skriver om Föreningsmötet/Höstkonferensen till XINGEN. så hittar vi även henne i styrelsen hos Europahuset Gävleborg där hon sitter med för X-ings del. Dessutom så är hon starkt aktiv i det internationella projektet GIRA som pågår nu. Foto Arkiv X-ing.



FÖRENINGSMÖTE 2021.

Det var en kall och klar morgon när deltagarna samlades för registrering och fika. Dagen inleddes med det höstföreningsmöte där det, enligt reglerna, är budget och verksamhetsplan nästkommande år som ska behandlas.

Utöver det meddelades det att BM Carlsson, mångårig kanslist, går i pension till årsskiftet samt att styrelsen beslutat att utveckla kansliet i Sandviken och enbart ha kontoret i Bollnäs.

Vidare informerades det om att landsbygdsriksdagen i Jönköping äger rum 20–23 maj 2022. Som vanligt planeras en buss från Gävleborg. Alla kommuner får frågan om att delfinansiera deltagande med fem personer per kommun.

Bildtext: Hela dagen invigdes med att Bernt Lindström, Riksspelman Ockelbo, blåste vallhorn. En tusenårig tradition Bernt förvaltar genom att både blåsa i dem samt att och bygga instrumenten från grunden. Foto Arkiv X-ing.



ÅRET'S X-ING 2021

Av Lena Husén X-ing Gävleborg

Efter ett snabbt genomfört föreningsmöte var det så dags att presentera Årets X-ing 2021. Utnämningen firade i år femårsjubileum. De nominerade föreningarna var: Nordanstigs Motorklubb, Skogs Hembygdsförening, Bygdegårdsföreningen Bogårdens Föreningshus samt Viksjöforsbaletten.

Jury för utnämningen har detta år bestått av X-ings verksamhetsledare Helena Näslund och sekreterare Kenneth Norén samt våra två verksamhetsledare för länets leaderområden Theres Sundberg, Gästrikland, och Mats Tjernberg, Hälsingland.

JURYNS MOTIVERING TILL UTMÄRKELSEN.

Från idrottsklubb till bygdegårdsförening, idag navet för lokal utveckling.

Bygdegårdsföreningen Bogårdens Föreningshus arbetar brett med frågor

som engagerar hela bygden. Fiber, hastighetsbegränsningar, flytt av postlådor, att lyfta

bygdens ögon för krisberedskap är exempel på områden som tillhör föreningens vardag.

Genom dess eldsjälar och samverkan skapas en helhet som håller hela vägen.

BYGDEGÅRDSFÖRENINGEN BOGÅRDENS FÖRENINGSHUS

ÅRET'S X-ING
2021

Stort GRATTIS från X-ing Gävleborg



Föreningens representanter (fr vänster) Börje Norfelt och Ingvar Persson fanns på plats och tog emot blommor, hurrarop och en värdecheck på 5 000 kr. Läs mer om föreningen på sidan 13 till 15. Foto Arkiv X-ing.

HÖSTKONFERENS 2021

- LOKAL DELAKTIGHET OCH PÅVERKAN

Av Lena Husén X-ing Gävleborg

En innehållsrik konferens

Sedan vidtog höstkonferensen, som modererades av Gunnar Olsson, till vardags ordförande i kommunbygderådet Allis i Söderhamn.

Under höstkonferensen fick deltagarna bland annat lyssna till lokala utvecklingsgrupper, tjänstemän och politiker från kommunförvaltningar som använder lokala utvecklingsplaner med lokalekonomisk analys som underlag i sitt arbete. X-ings verktyg i projektet Förädlingsmakapären – lokal utvecklingsplan (LUP) och lokalekonomisk analys (LEA) – är det som används i dessa bygder.

Ockelbo kommun

Först upp på podiet kom värdkommunen, Ockelbo, med den nye kommunchefen, Joakim Krüger. Vidare var Kenneth Norén, Åmot, och Christer Lundqvist, Jädraås, på plats.

Kommunchefen berättade att han tidigare varit aktiv lokalt i byaråd. Kommunen har ett bra samarbete med de tre byråden. I en liten kommun är det enkelt att få till dialog.

Byråden fungerar som remissinstans, är med på trygghetsvandringar med Ockelbohus och kommunen och har inventerat tomma hus.

Alla tre bygder har tagit fram lokala utvecklingsplaner som presenterats för kommunen där byarnas önskemål bakas in i den kommande översiktsplanen. Det finns tankar om att inrätta en landsbygdsstrategi. Vindkraften består av en treenighet - byrådet, ägarna och kommunen och där bygdemedel är med och utvecklar lokalt.

Kollektivtrafiken är gratis sedan 20 år och bygger på det befintliga skolskjutssystemet.



Moderator Gunnar Olsson. I panelen (från vänster) Joakim Krüger kommunchef, Kenneth Norén Åmot och Christer Lundqvist Jädraås. Foto Arkiv X-ing.



Söderhamns kommun

Nästa kommun att få plats på podiet var Söderhamns kommun med Bitti Alvin Lehman, näringslivsutvecklare med ansvar för landsbygdsfrågor, Lena Åkerlind, Trönöbygden ekonomisk förening, och Stig Norgren, Marmaverken.

Söderhamn arbetar med en separat landsbygdsplan utifrån den nya översiktsplanen. I samarbete med kommunbygderådet Allis har man haft samrådsmöten i åtta bygder och arbetat med LUP och LEA. Ytterligare en framgångsfaktor är också samverkan bygder emellan.

Lena beskrev att Trönöbygden 2018 hakade på arbetet med LEA med den befintliga lokala utvecklingsplanen. Trönös roll i översiktsplanen har gått igenom och bygden vill bidra med inspel till landsbygdsplanen.

Bygden har många inflyttade barnfamiljer, och bara tio utflyttade på tio år. Vidare har Trönö tryckt på att allmännyttan ska bygga bostäder, och ifall kommunen vill släppa till mark så kan ett bygge med bostadsrätter vara på gång.

Stig från Marmaverken berättade att ett arbete med lokalekonomisk analys är på gång. Här är man inte unik utan har problem med en åldrande befolkning. En sammanslagning av de två bygderna Marmaverken och Bergvik har visat sig vara lyckad.

I Söderhamn existerar det ett offentligt partnerskap mellan kommun och Allis som fungerar bra. Allis, som nyss fyllde 40 år omfattar alla bygder, och bygderna samverkar med arrangemang lokalt – i form av årliga landsbygdsdagar.

Översiktsplanen pekar även ut olika kommundelscentra, med totalt sex servicepunkter. Nu är fyra på plats. Bitti anser också att den nya kommunorganisationen i Söderhamn kan bidra till att minska de existerande stuprören mellan olika förvaltningar.



Söderhamns kommun. I panelen (från vänster) Bitti Alvin Lehman Söderhamns kmn, Lena Åkerlind Trönö, Stig Norgren Marmaverken. Foto Arkiv X-ing.



NU VIA FILM OCH DIGITAL MEDVERKAN.

Gävle kommun

Gävle kommuns unika ytterområdessatsning beskrevs av den lokala utvecklingsledaren Erika Engvall Stefansson i en förinspelad film. Erika berättar att det är en politisk satsning, under åren 2017–2019 samt 2020–2022.

Fem miljoner per år har avsatts till utvecklingsinsatser i Forsbacka, Hamrångebygden och Hedesunda. Lokala utvecklingsgrupper har etablerats som har tätt samarbete med Gävle kommun via utvecklingsledaren. En politisk styrgrupp, utsedd av kommunstyrelsen, fattar beslut om hur medlen ska fördelas.

Satsningen omfattar allt från små insatser till stora utvecklingsprojekt och utvecklingsfrågor. Facit hittills är 250 utvecklingsinsatser på fem år och nu firas det 5-årsjubileum med fotoutställningar i varje område. Utvärdering äger rum 2021–2022 för att bestämma riktning för framtiden.

Satsningen har bland annat bidragit till lokalt engagemang, framtidstro och vi-känsla. Några exempel är LUP och LEA, allaktivitetshus i Bergby och Hedesunda, trygghets-



Erika Engvall Stefansson, landsbygdsutvecklare Gävle kommun, tillsammans med Gunnar Hållén, Hedesunda utvecklingsgrupp. Här en inblick från Erikas arbete: samarbete med lokalbefolkningen för att möjliggöra efterlängttade och efterfrågade projekt som skapar attraktiva landsbygder att bo, leva och verka i. Foto Jörgen Svendsen, Arbetarbladet.

Hudiksvalls kommun

Från ett fikaställe ute i skogen medverkade via digital länk Stefan Barenfeld, landsbygds- och stadsstrateg. Han berättade att den kommunala landsbygdstrategin antogs 25 oktober av kommunfullmäktige.

I Hudiksvall har landsbygdstrategin följande teman: samverkan, hållbar tillväxt, nulägesanalys samt infrastruktur. Varje tema har egna syften och mål under respektive område samt kopplat till handlingsplaner.

Arbetet har, tillsammans med bygderådet, pågått i två år och utifrån nationella, regionala och lokala styrdokument där man utgått från lokala utvecklingsplaner och lokalekonomisk analys.

Hur görs landsbygden och staden attraktivare? I arbetet har gruppen använt en affärsmodell, utarbetad av organisationen Svenska stadskärnor, och den har bland annat kopierats till Näsvikens tätort.

Det finns några samsarbetsgrupper i kommunen, som Bygdeforum, som består av Hudiksvalls bygderåd och kommunstyrelsens arbetsutskott. Sedan finns det även en parlamentarisk landsbygdsgrupp. Lokala, privata och offentliga perspektiv utgör en treenighet i kommunen.



Dagens talangfulle moderator Gunnar Olsson bemästrade rollen suveränt under Höstkonferensen. Utan att blinka gick han från att moderera paneldebatt på scenen till att presentera film. Samt att under Stefan Barenfelds medverkan, för Hudiksvalls kommun, moderera via möteslänk i Zoom. Foto Arkiv X-ing.



OMVÄRLDSSPANING, HISTORIA och NUTID.

Gott Exempel på LEA-arbete från Hela Sverige Östergötland

Pia Tingvall, ordförande för Östergötland, och med i riksstyrelsen för Hela Sverige, berättade i ett filmat avsnitt hur östgötarna arbetat med LEA en lång tid. 21 av dessa lokalekonomiska analyser (under åren 2011–2015) har undersökts av forskaren Martin Hultman.

Framför allt handlade det om att titta på hur jämställdheten ser ut, där man brutit ned statistiken på kön när det gäller företagsamhet, ägande, pendling, med mera. Forskaren Martins Hultmans rapport följdes senare upp av en FLEA (fördjupad LEA).

Pia ser LEA som ett redskap för hur man kan jobba proaktivt och där den lokala kunskapen är grunden. Det ökar förståelsen och samarbetet mellan bygd och kommun samt även regionalt. Hon önskar att ett sådant arbete kunde vara långsiktigt istället för att vara projektbaserat.

[Att lokalisera ekonomin, Martin Hultman](#)

Förädlingsmackapären - från 2018 och framåt...

Helena Näslund, projektledare, redogjorde för resan med Förädlingsmackapären, med start år 2018.

Hur projektet startade med målet inställt på 36 lokala utvecklingsplaner i länet. Pandemin dök upp och satte stopp för fysiska möten, en viktig ingrediens i arbetet, mitt i projektiden. X-ing Gävleborg, som projektägare, valde att fortsätta istället för att dra ner. Man ansökte och fick beviljat tillägget av lokalekonomisk analys som enklare kan arbetas fram digitalt i en mindre arbetsgrupp. Med fördel som en studiecirkel via något studieförbund.

Idag är målet inställt på 44 lokala utvecklingsplaner med lokalekonomisk analys framtagen via Metoden FMP. En metod som grundar sig i och lyfter den lokala demokratin på våra landsbygder.

Mer ingående information finns att läsa om projektet och metoden på sidan 13 till 15.

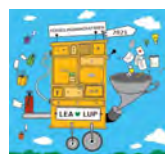


Konferensdeltagarna fick sedan ta del av i projektet framtagna lokala utvecklingsplaner och lokalekonomiska analyser (digitalt via QR-koder) på ett utställningstorg. Undrar vad de läser, Kenneth och Lena? Kanske i Åmots och Trönös LUP eller LEA. Foto Arkiv X-ing.

Avslut Höstkonferens.

Efter en fullmatad lördag var det dags att sluta för dagen. På väg ut från konferenslokalen var det en deltagare som sa att hon hade fått mycket inspiration att ta med hem till sin bygd.

/ Lena Husén



FÖRÄDLINGSMACKAPÄREN

- från lokal utvecklingsplan till Metoden FMP.

Av Helena Näslund X-ing Gävleborg



Fakta PROJEKTÄGARE : Hela Sverige X-ing Gävleborg
 FINANSIÄRER: Leader Gästikebygden LLU och Utveckling Hälsingebygden
 PROJEKTPERIOD : jan 2018 till dec 2021

BEVILJAD FÖRLÄNGD PROJEKTPERIOD jan 2022 till juni 2023

Projektet Förädlingsmackapären.

Hela Sverige X-ing Gävleborg har under två decennier hjälpt lokala utvecklingsgrupper att ta fram lokala utvecklingsplaner (LUP). Efter att ha fått projektansökningar beviljade hos Leader Gästikebygden samt Utveckling Hälsingebygden startade projektet Förädlingsmackapären i januari 2018. Målet var från början 36 framtagna lokala utvecklingsplaner i Gävleborgs län. Mycket har hänt på dessa år och från framtagande av relativt enkla LUPar bygger vi idag, via Metoden FMP, på med olika byggstenar där färdiga dokument ska knyta an till bland annat Översiktsplaner och den Regionala Utvecklingsstrategin.

På följande sidor finns mer att läsa om resan med Förädlingsmackapären. Vad som är gjort, ogjort och vad som är på gång att hända inom de närmast kommande åren.

Lokal Utvecklingsplan med Lokalekonomisk analys (LUP med LEA).

Grunden för LUP ligger i inventering av lokalsamhället och det omgivande samhället, SWOT-analys och visioner om den egna bygdens utveckling. LUPens styrka ligger i det processinriktade arbetet som vaskar fram lokalt förankrade goda idéer för bygdens utveckling och framtid. Resultatet vilar inte på fakta utan på befolkningens egna subjektiva observationer och uppfattningar om önskad utveckling.

Under 2020 lade X-ing till framtagande av lokalekonomisk analys (LEA) i projektet. En lokalekonomisk analys kan liknas vid en ekonomisk marknadsundersökning. Hur stor del av de lokala ekonomiska tillgångarna spenderas i våra samhällen och hur stor del läcker ut? Analysen är ett verktyg som visar på medvetna val som den lokal befolkningen kan göra för att stärka den lokala ekonomin.

Metoden FMP (läs Metoden Förädlingsmackapären)

Att jobba med lokal utvecklingsplan som grund och fylla på med lokalekonomisk analys kan ses som den första delen i Metoden FMP. Arbetet samlar bygder och ger alla intresserade, oavsett ålder, kön, föreningsaktiv eller inte möjlighet att delta på lika villkor. Den lokal kunskapen och det lokala perspektivet är av största vikt i arbetet som genomförs som en demokratisk grupprocess för lokal delaktighet och medinflytande.



Då vårt samhälle är föränderligt och i konstant rörelse kan Metoden FMP med fördel fyllas på med innehåll. Det vi idag vet är att Agenda 2030 är på väg in i arbetet. Metoden är även på väg att digitaliseras och paketeras för att fler lätt ska klara att använda den för sin egen hembygd för fortsatt hållbar lokal utveckling. *För mer ingående information om Metoden FMP se sidan 15.*

Erfarenhet via Förädlingsmackapären.

Då vårt samhälle blir mer och mer komplext ser vi arbetet med att ta fram en starka och hållbara lokala utvecklingsplaner i länets landsbygder som ett svar på hur den ideella sektorn kan komma att ses som en jämställd part till den privata och offentliga sektorn. Arbetet via Metoden FMP höjer kompetensnivån på landsbygder och skapar mer jämbördig kommunikation mellan den ideella, privata och offentliga sektorn.

Genom metoden och arbetet lyfts den lokal demokratin, medvetenheten och vem som äger ansvarsfrågan i olika delar av den lokala utvecklingen. Man lär känna sin bygd på annat vis än tidigare och olika utvecklingsprojekt skapas inom ramarna av arbetet. Efter att via Metoden FMP varit med och tagit fram bygdens LUP med LEA har man nu kunskap som kan användas till påverkanskraft av kommunala och regionala utvecklingsstrategier. Lena Åkerlind, Trönö, har arbetat i många år med LUP och LEA och hon säger idag att "det man tidigare trodde om bygden vet man idag".

Mål och nya mål.

<u>Mål 2021</u>	<u>Genomförda / på gång 2021</u>	<u>Mål juni 2023</u>
Gästrikland 17 LUP Hälsingland 19 LUP Gästrikland 6 LEA Hälsingland 6 LEA	Gästrikland 8 LUP Hälsingland 17 LUP Gästrikland 3 LEA Hälsingland 5 LEA	Gästrikland 17 LUP med LEA Hälsingland 22 LUP med LEA

Det ligger, i både Gästrikland och Hälsingland, en hel del arbeten på gång in i projektets pipeline.

Men som ni ser finns det plats för fler att hänga på!

Vill du att din byggd ska vara en del i detta arbete hör av dig till projektledare Helena Näslund.

Mobil 070-281 42 92 | E-post till helena.naslund@helasverige.se



X-ING GÄVLEBORG



Metoden FMP

Metoden FMP är framtagen under projektiden för Förädlingsmackapären. Från att ha dokumenterat LUP och LEA var för sig arbetas nu dokumenten parallellt fram och skrivs samman till lokal utvecklingsplan. Metoden kan med fördel byggas på med fler pusselbitar bestående av viktiga byggstenar från samhället för möjliggörande av fortsatt hållbar utveckling av hela Gävleborg.



1. Beskrivning av bygdens **historik och nuläge** samt **SWOT**-analys.

2. **Lokalekonomisk analys (LEA)**. Statistik från SCB kombinerat med lokalt inhämtad statistik visar hur stor del av bygdens samlade hushållsbudget som stannar i bygden, och därmed hur mycket som läcker ut. Det är betydligt mer än man tror. Hur ta tillvara dessa läckande värden?

3. I en **lokal demokratisk process**, där alla erbjuds att delta, bearbetas fakta och analysresultat berikade med idéer och visioner för framtiden.

4. Resultatet dokumenteras i en **Lokal utvecklingsplan (LUP)** där bygdens behov, visioner och viljor beskrivs och FÖRÄDLAS till utvecklingsprojekt.

5. **Uppföljande återkoppling** med frågor från X-ing till bygderna av typen: "Hur går det? Är det något ni fastnat på? Kan vi hjälpa er?"

Agenda 2030 läggs till i Metoden FMP

Agenda 2030 och FN:s 17 Globala hållbarhetsmål har de senaste åren börjat få genomslag i samhällsapparaten. EU:s nästa programperiod kommer genom Green Deal (sv. Den gröna given) ha stort fokus på agendan, liksom kommunala och regionala utvecklingsstrategier.

Med Agenda 2030 skapas en breddad bas för framtagandet av LUP och dess utvecklingsprojekt. Denna bredare bas är nödvändig för att de lokala utvecklingsgrupperna ska kunna bidra till att skapa en hållbar framtid. Den är också nödvändig för att de ska kunna beviljas projektfinansiering till kommande lokala projekt i den egna bygden.

Åtta av de sjutton målen 4, 5, 10, 12, 13, 14, 15, 16 relaterar direkt till arbetet i Metoden FMP. De handlar om människors delaktighet och egen utveckling samt ansvar för den ekologiska miljön och samhällsutvecklingen.



Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

LOKAL UTVECKLINGSPLAN I BOGÅRDEN

Av Mats Leivig Bogården och Söderhamn

Bygdegårdsföreningen Bogårdens föreningshus



Föreningen verkar i Utomskogen, som är en grupp byar öster om Vallsta, vilka bokstavligen ligger i utkanten av storskogen där Bollnäs och Hudiksvalls kommuner möts. Någon officiell gräns eller definition av vilka byar som formellt hör till Utomskogen finns inte, men med Bogården i centrum spänner området från Ljusnan i väster till sjön Lill-Nien i öster. Du hittar hit om du kör 83:an genom Vallsta mot Järvsö och svänger av österut mot Nianfors / Iste.

Föreningshuset i Bogården började som ett folkets hus, där merparten av verksamheten drevs av Bogårdens IK, med fotboll, bordtennis och skidåkning och mycket annat på agendan. När intresset för idrottsliga aktiviteter avtog kom fokus att mer hamna på andra bygdeaktiviteter.

Ett av de större evenemangen som årligen har genomförts är den lokala traditionen att resa en mila. Många, i och runt bygden var med och reste och senare också passade milan. I slutet av juli tändes milan och bortåt 200 personer samlades på skogen för att vara med.

Efter en veckas kolning med dygnet-runt-bemanning kunde föreningen räkna in totalt ca 500 besökare. Och sedan milan slocknat och rivits kunde föreningen sälja 144 säckar prima grillkol. Varmt välkomna att besöka Bogårdens kolmila nästa sommar!

Bland de andra evenemangen som arrangeras i Bogården årligen kan nämnas: ett lokalt musikarrangemang i juni, Musik vid Ljusnan, där lokala artister står för underhållningen. Oftast är det så välbesökt att delar av publiken får lyssna på gårdsplanen utanför! Även flera filmkvällar, oftast med filmer från förr, men också modernare filmutbud har stått på programmet.



[Lokal Utvecklingsplan](#)

[Utomskogens med kringliggande byar](#)



Krisberedskapsveckan

I samband med den nationella krisberedskapsveckan genomförde bygdegårdsföreningen under september en digital enkät med de boende i byarna i Utomskogen om hushållens krisberedskap.

56 hushåll omfattande 108 vuxna och 27 barn besvarade enkäten. Svaren från enkäten presenterades vid ett välbesökt möte i föreningshuset. Det visade sig att bygden är tämligen väl förberedd för kris.

Presentation av enkätsvaren

"Här i Utomskogen liksom på många platser i landet är vi beroende av varandra, på ett eller annat sätt. Det var därför extra glädjande när resultatet av enkäten bland annat visade att så många var beredda att ta emot behövande i en krissituation. Lågt räknat kan 56 familjer ställa upp med boende för 180 personer. Helt fantastiskt! Det värmer i hjärtat att se sådana resultat." Detta säger Lisbeth Thyrén som deltog i arbetet kring Krisberedskapsveckan.



Foto Lisbeth Thyrén

En mycket intressant övning på det hela taget som skulle kunna genomföras på flera håll i Gävleborg.

Som avslutning höll Ove Wiström från Civilförsvarsförbundet en genomgång om hemberedskap för att ytterligare förbättra beredskapen och visade vad en krisberedskapslåda bör innehålla.

Krisberedskapsveckan avslutades med en praktisk utbildningsdag kring hur vi själva kan möta krissituationer av olika slag. På programmet fanns bland annat brandskydd, första hjälpen med hjärt- och lungräddning, skydd mot fallolyckor, förebyggande av bedrägerier mm.

Vi känner inte till att det någon annanstans i länet arrangerats så genomarbetade lokala aktiviteter för att lyfta krisberedskapen som i Bogården.

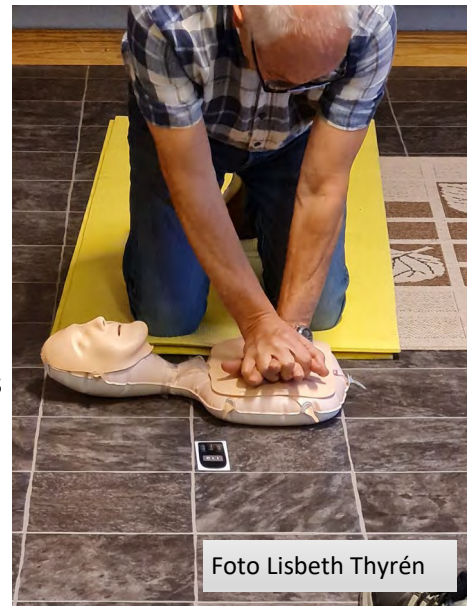


Foto Lisbeth Thyrén



Bogårdens aktiva arbete och engagemang för krisberedskapsveckan uppmärksammades även i stor utsträckning i olika media och olika sammanhang under och efter veckan i länet. Foto Lisbeth Thyrén



Lokal Utvecklingsplan i Bogården.

I januari 2019 gjordes ett avstamp för att skapa en lokal utvecklingsplan för byarna i Utomskogen. Arbetet inleddes med stöd av Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg i samband med ett par stormöten i föreningshuset, som ledde fram till att ett antal aktivitetsgrupper bildades för att lyfta fram och arbeta vidare med utveckling inom ett antal områden. Några konkreta resultat av arbetsgruppernas insatser så här långt är:

- Genom påverkan på Bollnäs Energi ändrades planeringen av fiberdragningen i byarna så att ytterligare hushåll fick tillgång till fiber.
- I samråd med PostNord flyttades tolv postlådor samt PostNords egen gula brevlåda till ett mer skyddat och trafiksäkert läge invid föreningshuset.
- Den gamla kyrkstigen mellan Iste och Änga rustades upp under den gångna sommaren. Det är nu röjt utmed stigen och en ny bro har byggts över en korsande bäck.

I förlängningen ledde det till att en av de gemensamma byavandringarna under sommaren gick längs den rustade kyrkstigen till Ljusnans strand. Också 2021 fullföljdes byavandringen med kyrkbåts-rodd över Ljusnan i två kyrkbåtar med totalt 40 passagerare. Det var första gången sedan 1885 som byavandringen till kyrkbåtarna genomfördes som förr.



Foto: Helena Englund

Bygdearbete under Corona.

Naturligtvis har arbetet i grupperna hämmats av att pandemin bröt ut i mars 2020 och under mer än ett år förhindrat fysiska möten mellan aktiva medlemmar. Den har däremot inte hindrat digitala aktiviteter. I två aktiva Facebook-grupper sprids information och nyheter, både om sådant som ska hända framöver och sådant som har hänt historiskt. I gruppen "Vi som gillar Utomskogen" publiceras dagligen bilder och texter om lokala aktiviteter och företeelser. I "Utomskogens historiska bilder" publiceras fotografier från förr, av människor i byarna och av deras byggnader och deras dagliga arbete. Gruppen har nästan 900 medlemmar och på www.utomskogens.com finns de inskannade bilderna och dokumenten tillgängliga för alla.

Som en röd tråd genom aktiviteterna löper ett ständigt behov att dra in pengar för att finansiera verksamheten. Förutom kolförsäljningen som nämnts tidigare så bakas det bullar, gräddas kolbullar och kokas kaffe, och underhållare ställer upp med sång och musik för att föreningshuset ska gå ihop. Annat ideellt arbete som görs är förstås underhåll av fastigheten. Under pandemin har ekonomin trots allas ansträngningar naturligtvis påverkats menligt.

Sammanhållningen i Utomskogen.

Men framför allt handlar det naturligtvis om eldsjälarna. Utan alla de som ställer upp i ur och skur och i stort och smått skulle det inte vara möjligt att bedriva en sådan verksamhet som Bygdegårdsföreningen Bogårdens Föreningshus gjort detta och tidigare år. Trots ett oår som under pandemin, eller som en av profilerna i Bogården, Peter Nordebo, uttrycker sig: "Det finns en gemenskap och solidaritet i Utomskogen som visar sig på många olika sätt. Vårt Föreningshus och bygdegårdsförening har under många år varit en motor för det här, tack vare många eldsjälar och ideellt arbete, som inte längre är så vanligt."

LOKALEKONOMISK ANALYS I TRÖNÖ

Av Barbro Sahlin och Lena Åkerlind Trönö

Vilken användning av LEA:n hade vi i bussgruppen?

När X-Trafik meddelade att samtliga bussturer väster om Trönö Skola (F-6) skulle dras in mitt under pågående läsår påstods att "ingen" åker de turerna.

En grupp mobiliserades snabbt med målet att förse X-Trafik med ett bättre statistiskt underlag än det de hade haft som underlag för beslutet. Man påstod att invånarantalet i hela Trönö är 280 personer, vilket endast gäller Trönö "tätort" och inte Trönö distrikt som vid tidpunkten hade 811 invånare.

Att räkna antal boende runt Trönö centrum är ju detsamma som att räkna antal boende runt Resecentrum i Söderhamn, och sedan beräkna turerna efter det!

I området med de indragna bussarna bor mer än 200 personer, varav 52 st i åldern 0-19 år. Av dessa är 10 gymnasieelever och 5 högstadieelever. Även tre elever i klass 6 som behöver åka till högstadieskolan en gång i veckan bor i området. Övriga elever är idag berättigade till skolskjuts, men kommer förstås att bli äldre och behöva pendla till högstadie- och gymnasieskolorna i framtiden.

Det bussgruppen i första hand tittade på var befolkningsstatistiken. Tack vare SCB:s statistik visste vi att X-Trafiks siffror omfattade fel område, men för att få en mer exakt statistik över boende i den västra delen behövde vi ett mer detaljerat underlag. Det fick vi från Söderhamns kommun samt att vi räknade själva.

Vi räknade antal hushåll, barn, vuxna och pensionärer. Det var av största vikt att räkna antal barn/ungdomar upp till 19 år, speciellt antalet högstadieelever och gymnasieelever. Dessa skolungdomar drabbades väldigt hårt av indragna bussar. Den gymnasieelev som fick längst avstånd till Trönö Skola har 8 km att gå eller cykla.

Vi har även tittat på antalet förvärvsarbetande som kunde tänkas använda sig av kollektivtrafiken. I LEA:n finns statistik över antal förvärvsarbetande i olika sektorer för hela Trönö, samt över både utpendlare och inpendlare. I detta fall är den ändå viktig eftersom hela turlistan kommer behöva ses över. X-Trafik har ingen möjlighet att öka budgeten, därför kan någon busstur behöva dras in i sin helhet som "kompensation" för återställda bussturer väster om Trönö Skola. Då är det viktigt att turerna också passar pendlare.

LÄNK [Lokalekonomisk analys i Trönö](#)



Elever som väntar på bussen. Foto Janne Bild.

Podden Hela Sverige pratar ger ett fördjupat perspektiv på stad och land.

Av Karin Wennström Hela Sverige ska leva



Hela Sverige ska levas podd, Hela Sverige pratar, har nu sänt tre avsnitt och verksamhetschef Terese Bengard är nöjd med mottagandet.

– Vi har hittat ut till vår målgrupp och har bra lyssningssiffror för att vara en nystartad podd. Det ska bli väldigt roligt att se hur programmet utvecklas under tid och framförallt att få möjlighet att ge djup och bredd åt våra frågor i detta format, säger Terese som även är samtalsledare för podden.

Hela Sverige pratar vill fördjupa samtalet kring landsbygd och stad och gästerna ges tid till att utveckla sina tankar och perspektiv. Målet är att varje avsnitt ska kunna leva länge.

– Lyssnarna ska få spännande och intressanta samtal med personer som har mycket kunskap i frågor som rör stad och land. Men också en del oväntade gäster som vanligtvis inte pratar landsbygd, kommer vara med, säger Terese.

Tre avsnitt har sänts än så länge och vi räknar med att komma med ett nytt avsnitt varannan fredag, åtminstone fram till jul.

I premiärsnittet samtalade Terese med Klas Fritzon, koordinator på Tillväxtverket som bland annat samordnar myndigheternas uppdrag med att förverkliga landsbygdspolitiken. Klas har haft många möjligheter att reflektera över landsbygdspolitik och byråkrati och vi får bland annat höra mer om det i avsnittet som fått namnet **Byråkrati & Biceps**.

Ruralistas heter avsnitt nummer två och vi får träffa två tvättäkta Ruralistas, Anna Olofsson Frestadius och Kristina Ernehed. Lyssna på deras diskussion om urban norm och maktordning, om lokal kraft och Krokoms växtkraft. Om saker som är bra och det som måste förändras.

Avsnitt nummer tre har fått namnet **Inte om warg**. Här samtalade Terese med Mattias Warg, musiker och doktorand i historia, som har startat Folkinitiativet. Han reflekterar framför allt om centralisering och storskalighet.

Läs mer och lyssna på Klas Fritzon. <https://helasverige.se/samhaelletsbehovstrappa/hela-sverige-pratar-podden/hela-sverige-pratar-byraakrati-biceps/>

Läs mer och lyssna på Mattias Warg. <https://helasverige.se/nyheter/nyhet/visa/hela-sverige-pratar-inte-om-warg/>

Läs mer och lyssna på Anna Olofsson Frestadius och Kristina Ernehed här: <https://helasverige.se/index.php?id=873&fbclid=IwAR2aXQUqkDnLbM9hHDS2J2RXVuUL60-TuzE6GR7OVZNw06VWnQKbIHPPe3A>

KURSINBJUDAN Vi skriver Erasmusprojekt

19 - 20 februari 2022




Kursinbjudan

VI SKRIVER ERASMUSPROJEKT!

Kursgården Gläntan
19 – 20/2 2022

Det finns många goda idéer om utveckling av olika slag inom folkrörelserna runt om i vårt län men de flesta av dessa stannar vid att vara idéer. Det beror på flera saker men bl a saknas kunskap om hur man formulerar en färdig projektansökan. Det behövs också kunskap om var man kan söka stöd för sin idé och kanske också ett forum för att få testa sina idéer.

Europahuset och X-ing inbjuder därför föreningslivet till en kurs om att skriva projekt inom EU:s program Erasmus+ som handlar om partnerskap inom föreningslivet. Förenklat är det olika former av utbytesprojekt det rör sig om så man kommer att behöva hitta partners från andra länder till dessa projekt. Europahuset Gävleborg har många kontakter för detta, bl a ca 70 Europahus i olika länder.

Under kursen kommer vi att arbeta direkt med att skriva utkast till projektansökningar inom Erasmusprogrammet. För att göra det möjligt krävs att du som deltagare redan har en eller flera projektidéer klara när du kommer till kursen. Närmaste ansökningsperiod avslutas den 23 mars 2022 men sen kommer en ny ansökningsomgång i oktober -22.

Målgruppen för kursen är alltså personer med färdiga idéer och vilja att driva fram lokala utvecklings/utbytesprojekt. Deltagarna bör vara beredda att lägga kraft och tid på att arbeta med projektet under en tid framåt.

Kursen finansieras delvis av Europahuset men vi måste ändå ta ut en avgift på 600 kr per deltagare som betalas av anmälande organisation.

Kursledare är undertecknad. Kursen genomförs på Kursgården Gläntan i Hälsingland och vi startar med lunch kl 12.00 den 19/2 och avslutar med lunch kl 12.00 den 20/2.

Anmälan sker per e-postadress swe@europahuset.se senast den 2 februari 2022. Ange namn, adress, tel, e-post, om du önskar logi och eventuella matpreferenser.

Åke Söderman

070-311 39 59

Europahuset Gävleborg

VYKORTET.



December 2021

God Lokalproducerad Jul

önskar

din lokala mathantverkare, din lokala julmarknad, din närbutik och lanthandel, din lokala konstnär, din närmaste företagare med flera.

Gör julens goda gärning och handla lokalt för en starkare bygd, kortare transporter, fler arbetstillfällen och hållbarare konsumtion.

Vi finns här för dig och vår bygd!

Bilderna på framsidan är från årets upplaga av JULMARKNAD I HÅRGA
Foto: Karin Wall Holm



Till

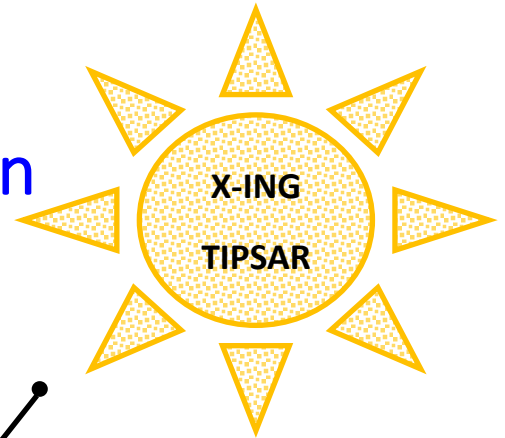
**Medlemmar i
Hela Sverige familjen
och övriga med
Gävleborg i hjärtat.**

—Förlag: Hela Sverige X-ing Gävleborg—

TYST... HON BÖRJAR SNART!

VIND-VLOGG med Jenny Breslin

Häng med Jenny på hennes resa i och utanför vårt län när hon besöker vindkraften där den rör sig.



PÅ GÅNG.

Vill du/ni prata om
vindkraft
i lugn och ro?



KONTAKTA X-INGS PROJEKT "I MED OCH MOTVIND"!

VI BERÄTTAR OM OLIKA FAKTA OCH KÄLLOR –
NI TAR STÄLLNING!

HÖR AV ER FÖR ETT SNACK I TELEFON,
VIA MAIL ELLER BOKA ETT FIKAMÖTE
FÖR DIG, DIN FÖRENING, DINA GRANNAR MED FLERA.

Projektledare Jenny Breslin | 070-6006796 |
vindkraft.gavleborg@helasverige.se

Ett erbjudande från din länsavdelning hos Hela Sverige ska leva

[I Med och Motvind](#)

GRANNSKAPSINITIATIVET

- För levande, öppna och tillgängliga grannskap.

Svenska ideella organisationer som arbetar på lokal nivå kan göra viktiga insatser för ett levande, öppet och tillgängligt samhälle. Genom små och snabba stöd till projekt i närområdet vill Postkodstiftelsen stärka gemenskapen mellan människor och bidra till ökat välbefinnande och hälsa.

Som ideell förening eller allmännyttig stiftelse finns nu möjlighet att söka mellan 20 000–50 000 kronor för att genomföra projekt i närområdet inom ramen för Grannskapsinitiativet.

Så skriver Postkodstiftelsen på sin hemsida. Torde vara intressant för många av X-ings medlemmar.

Läs mer här:

[GRANNSKAPSINITIATIVET](#)

Vi åker på LANDSBYGDSRIKSDAG till
Jönköping 20 till 22 maj 2022.

Håll koll på mer information som kommer.

Hela Sverige X-ing Gävleborg

DIGITALISERING - Personlig coaching för företagare inom besöksnäringen.

Region Gävleborg erbjuder kompetenshöjande insatser inom digitalisering till företagare inom besöksnäringen.

Erbjudandet görs inom ramen för projektet "Vi ställer om" och är en av flera insatser för att stötta företagen i omställningsarbetet.

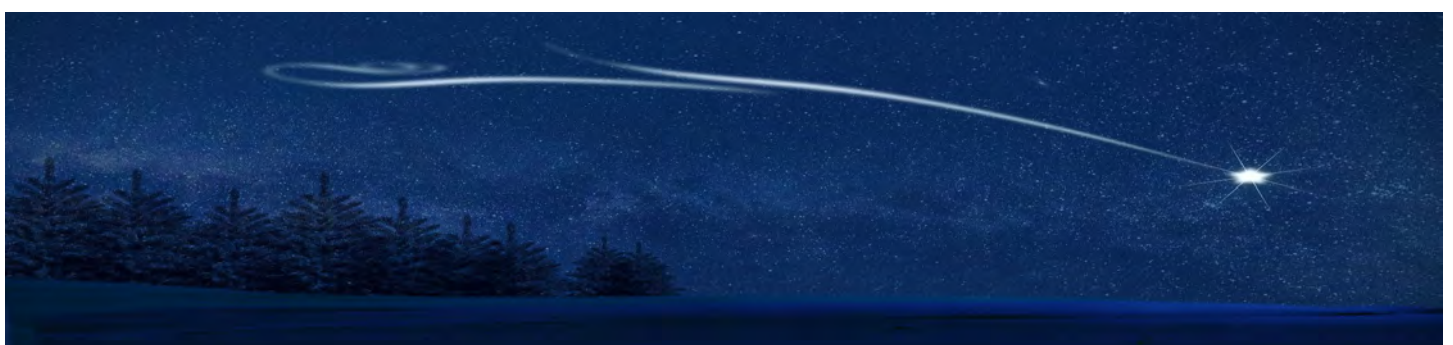
Kortfattat: what's in it for me?

14 timmars kostnadsfri konsulttid inom digital marknadsföring (värde 14 725 sek per företag).

[DIGITALISERING PERSONLIG COACHING](#)



Foto X-ing Arkiv



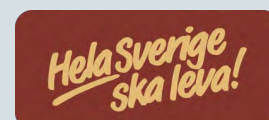
Till Er Alla God Jul och Gott Nytt År



Foto Arkiv X-ing

PRODUKTION: Hela Sverige ska leva X-ing Gävleborg
Ansvarig Utgivare Jenny Breslin breslin.loos@hotmail.com
Hemsidan <https://helasverige.se/gaevleborgs-laen-x-ing/>
Följ [X-ing Gävleborg på Facebook](#)
Bidrag till nyhetsbladet gavleborg@helasverige.se

Avregistrera XINGEN. gavleborg@helasverige.se



X-ING GÄVLEBORG